

Kungsör har en av Västmanlands många privata primärvårdsenheter

”Listning är bäst både för patienterna och för oss”

När sjuksköterskorna hotades av varsel för fem år sedan, då bestämde sig läkarna; Vi tar över vårdcentralen själva.

Idag är Familjeläkarna Kungsör en av många privata mottagningar i Västmanland, landstinget som fått beröm för sin primärvård på senaste tiden.

Bättre kontroll och mer frihet var grundmotiven att bli sina egna för läkarna Birger Thorell, Ole Borgholst, Kjell Söderberg och Margareta Carlberg, vilka samtliga arbetar kvar på mottagningen.

– Att vi riskerade att bli av med sjuksköterskor bara för att de var sent anställda i den stora koncernen blev helt enkelt den utlösande faktorn som fick oss att ta steget att bli privata, säger verksamhetschefen Birger Thorell.

Något emot landstinget och den offentliga vården har de inte, däremot all förståelse för den stora vårdproducentens villkor.

– Men när man befinner sig ute i periferin som vi gör har man inte några riktiga fördelar av storkoncernen, man får klara sig själv ändå. Då är det bättre att vara sin egen, tycker Birger Thorell, som liksom sina kolleger numera är delägare i Praktikertjänst.

FOTO: CONNY SILLÉN

Kjell Söderberg, familjeläkare i Kungsör, tar alltid emot »sina» patienter, oavsett om de kommer akut eller på bokad tid. Ett bra system för båda parter, tycker han och kollegerna.

Möjligheten att bli en privat mottagning kom i och med att Västmanland 1994 införde sitt familjeläkarprogram, framarbetat oberoende av Husläkarlagen, men infört i samma veva som den kom. När reformen infördes erbjöds läkarna att bli entreprenörer om de ville. Villkoren var desamma oberoende av om familjeläkarenheten var privat eller landstingsägd.

Då var så gott som samtliga mottagningar landstingsdrivna. Nu är ungefär

40 procent av mottagningarna privata, 60 procent i offentlig regi.

Invånarna i Kungsör märkte nog knappt att det offentliga blev privat. Det var ju samma doktorer och samma sjuksköterskor i samma lokaler även om de bytte namn.

Den stora förändringen för såväl personal som patienter kom med listningen, en av grundbultarna i familjeläkarsystemet.

– För patienten är det ett sätt att få kontinuitet och att kunna träffa samma doktor. Och vi sätter en ära i att patienten verkligen ska ha samma doktor, även när de kommer akut, förklarar Birger Thorell.

– För oss doktorer innebär ju listningen en begränsning av arbetsuppgifterna, vi vet exakt vilka patienter vi ska sköta.

– Vitsen är att ersättningssystemet bygger på listan och att man har kommit långt med konkurrensneutraliteten. Det är nog unikt, annars är det nog vanligt att entreprenörer får sämre villkor, tror Birger Thorell.

Dessutom, påpekar han och de övriga läkarna, har professionernas inflytande varit mycket stort i utformandet av det nya, i och med att olika yrkesgrupper suttit med i landstingets »medicinska råd».

Birger Thorell är själv en av dem som ligger bakom familjeläkarsyste-

Primärvården i Västmanland ett föredöme

Familjeläkarprogrammet i Västmanland, som styrs av (s) och (c), infördes 1994. Vårdcentralerna fick välja driftsform och idag är 60 procent av mottagningarna i landstingets regi, 40 procent i privat regi.

När socialminister Lars Engqvist nyligen presenterade den framtida satsningen på primärvården pekade han på Västmanland som ett föredöme (se LT nr 36).

I Västmanland är alla patienter listade, antingen aktivt eller passivt. Listningen är grunden för ersättningen, vilken är densamma oavsett mottagningens driftsform.

I familjeläkarprogrammet framgår vilken uppgift mottagningarna har.

Den är samma för alla, oavsett driftsform, och innehåller exempelvis riktlinjer för barnhälsovård, vaccinationer, väntetider osv.

Politikerna i Västmanland vill att antalet patienter per doktor ska vara 1 per 1 500 år 2005. För att uppnå det behövs mellan 60 och 70 nya läkare i länet.

Kungsör har 8 200 invånare och ligger i länets sydvästra hörn. Den privata familjeläkarmottagningen är ortens enda läkarmottagning och har 4 läkare på heltid, 6 distriktssköterskor på 4,55 tjänster samt en barnmorska. Man ansvarar för såväl mödra- som barnhälsovård och för patienterna på ortens sjukhem. •